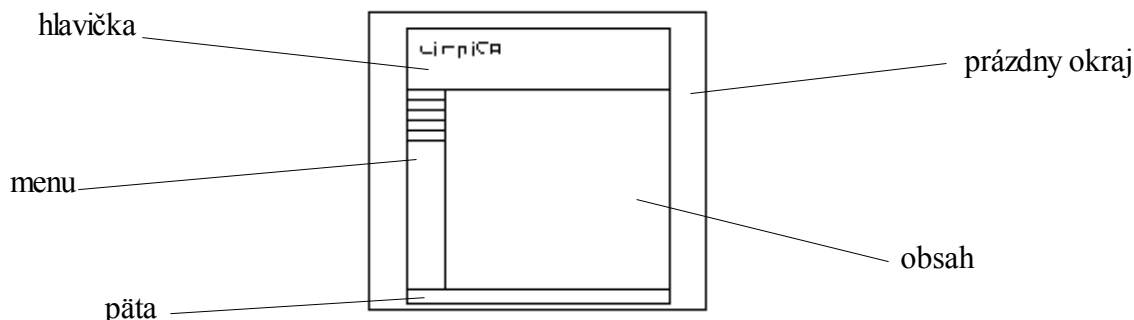

10. lekcia: Bloky

V nasledujúcich dvoch lekciách skúsime vyrobiť stránku, akú bežne môžeme vidieť na internete. Vyzerá asi takto:

Všimni si, že celá stránka sa to skladá z obdĺžnikov – blokov. To je základný postup, ktorý použijeme. Stránku si rozdelíme do blokov, ktoré potom naformátujeme tak, aby sa poskladali do výsledného tvaru.

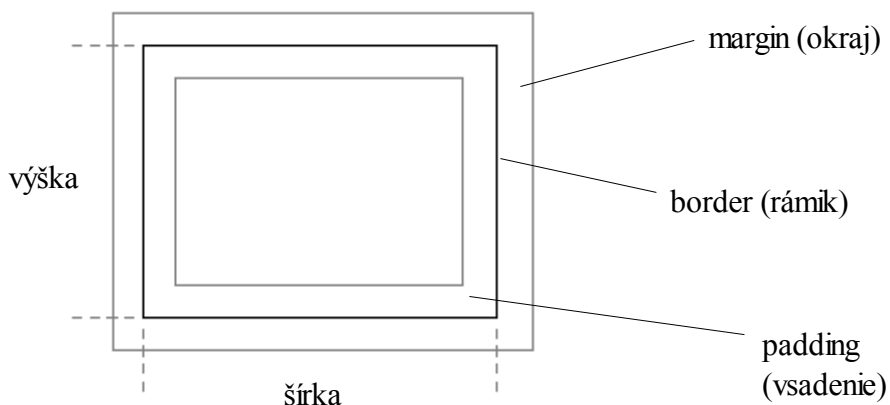
Bloky môžeme rozdeliť na dva druhy: špecifické a nešpecifické. So **špecifickými blokmi** sme sa stretávali doteraz, napríklad odstavce, nadpis, obrázok. Ich spoločnou črtou je, že tieto značky sa oddeľia a odlišia od ostatného textu. Každý špecifický blok má nejakú špeciálnu vlastnosť.

Nešpecifický blok nemá žiadne vlastnosti. Na stránke ho spočiatku ani nezbadáte.

<div></div>. Značka nešpecifického bloku. Názov pochádza z anglického *divisor* – oddeľovač. Okrem toho, že označený text oddelí od ostatného, nemá žiadne vlastnosti. Tie jej musíme nastaviť pomocou štýlu.

Úloha 1: Do ľubovoľnej stránky, kde je viac ako 2 odstavce textu. Do stránky vpíš značku div tak, aby mala v sebe nejaký text. Pozri si výsledok v prehliadači.

Každý blok má niekoľko vlastností. Čiastočne sme sa s nimi stretli už pri obázkoch (príklad špecifického bloku). Tieto vlastnosti možno nastavovať pre ľubovoľný blok na stránke.

Výška a šírka bloku: určujú, aký veľký bude blok na stránke. Zadávať sa v rôznych jednotkách: napr. px, pt, em, alebo %.

width: 10px;
height: 1em;

Ak výšku a šírku bloku nezaadáme, budú mať hodnotu auto, čo znamená, že sa prispôbia. Šírka bude najväčšia možná a výška taká, aby sa do bloku vošlo všetko, čo je v ňom uzavreté.

Úloha 2: Nastav bloku z úlohy 1 šírku 50%.

Okraj, rámik a vsadenie. Tieto vlastnosti určujú, ako bude blok vyzerat', a aký bude mať vzťah k svojmu obsahu a k svojmu okoliu. **Okraj (margin)** hovorí, aký bude odstup bloku od ostatného textu, ktorý ho môže napríklad obtekať. **Rámik (border)** určuje hrúbku, štýl a farbu čiary, ktorou bude rámik nakreslený. **Vsadenie (padding)** zas udáva, či bude obsah rámika nalepený celkom na čiare, alebo bude mať okolo seba aj nejaký „vzduch“.

Najčastejší spôsob použitia:

margin: 10px;	/* okraj okolo celého bloku na 10px */
border-width: 1px;	/* rámik hrúbky 1px */
border-style: solid;	/* štýl rámika plná čiara (solid) */
border-color: red;	/* červená farba */
padding: 0.5em;	/* vsadenie na polovicu šírky písmena „M“ (jednotka em) */

Štýl okraja môže byť rôzny: solid (plná čiara), dotted (bodkovaný), dashed (čiarkovaný) a pod. Podrobne si to môžeš nájsť na internete (=> border-style).

Okrem toho všetky vlastnosti môžeme nastaviť aj pre každú stranu bloku zvlášť.

margin-top: 0;	/* horný a ľavý okraj na nulu, */
margin-right: 1em;	/* pravý a dolný okraj na 1 a 2 em */
margin-bottom: 2em;	
margin-left: 0;	

Podobne môžeme nastaviť aj border a padding (border-top, border-right, border-bottom, border-left, padding-top, padding-right, padding-bottom, padding-left).

Tieto vlastnosti môžeme zapísať do jedného riadku, dokonca sa dajú v istých prípadoch aj zjednodušiť:

margin: 0 1em 2em 0;	/* to isté, čo vyššie, ale v jednom riadku – pozor na poradie */
padding: 0 10%;	/* horný a dolný okraj žiadny, pravý a ľavý 10% šírky nadradeného bloku */

Pozor: pri zjednodušenom zápise okraja nastavujeme len jeho šírku. Ak chceme na každej strane iný okraj, treba to nastaviť jednotlivo.

Úloha 3: Do stránky vlož jednu alebo viac značiek div s textom vo vnútri. Tipni si, čo z nich vyrobí nasledujúci štýl:

```
div {  
    width: 80px; padding: 2px; background-color: lightgray; text-align: center;
```

```
border-bottom: 2px solid #555; border-right: 2px solid #555;  
border-left: 2px solid #aaa; border-top: 2px solid #aaa;  
}
```

```
div:hover {  
padding: 3px 1px 1px 3px; text-align: center;  
border-bottom: 2px solid #aaa; border-right: 2px solid #aaa;  
border-left: 2px solid #555; border-top: 2px solid #555;  
}
```

Úloha 4: (pre machrov, 2b) Aká bude celková šírka bloku, keď mu nastavíme šírku na 100px, okraj na 10px, vsadenie 10px a rámik 2px. (Porovnaj šírku v MSIE a iných prehliadačoch. Je rovnaká?)

11. lekcia: Stilllllpce!

No a môžeme začať s rozmiestňovaním blokov. Stránku pomocou značky div rozdelíme do blokov., podľa obrázku na začiatku tejto lekcie. Každý blok bude mať iné vlastnosti, preto ich musíme od seba odlišiť. Použijeme na to nový atribút **id** (identifikátor).

```
<div id="stranka">

  <div id="hlavicka">
    <h1>Jožinkov projekt o Atlantíde</h1>
  </div>

  <div id="menu">
    <a href="atlantida.html">Atlantída</a>
    <a href="geografia.html">Geografia</a>
    <a href="obyvatelstvo.html">obyvatelstvo</a>
  </div>

  <div id="obsah">
    <h2>Novinky</h2>
    <p><strong>30. 1. </strong></p>Pridaný prvý článok.</p>
    <p><strong>22. 1. </strong>Nový dizajn stránok.</p>
  </div>

  <div id="pata">
    (c)2007 Jožinko. | <a href="kontakty.html">Kontakt na webmastera</a>
  </div>

</div> <!-- stranka -->
```

Atribút id. Tento atribút nazývame identifikátor, alebo jednoznačné pomenovanie html značky. Môže ho mať ľubovoľná html značka, ale nesmie sa rovnaký názov vyskytovať viackrát. To preto, lebo sa používa na rozlíšenie viacerých rovnakých prvkov. V našom prípade na rozlíšenie viacerých značiek div.

Html poznámka. Občas, hlavne v rozsiahlejších stránkach sa stane, že si potrebujeme niečo v kóde poznačiť (okomentovať), napríklad pre ľahšiu orientáciu. Vtedy použijeme špeciálnu značku poznámka, ktorá vyzerá takto: `<!-- text poznámky -->`.

Každému čo jeho je

Teraz pridáme každému bloku kaskádový štýl:

```
body {
  background-color: lightblue;
}

div#stranka {
  background-color: white;
  margin: 1em 20%; border: 1px solid navy; padding: 10px;
}
```

Toto je základ stránky. Pozadie celého okna nastavíme značke body (ako vždy). Potom nastavíme vlastnosti **pre div s menom stránka – zapisujeme to div#stranka** (to je presne to meno, ktoré sme použili v atribúte id pre daný div). Tento blok bude mať biele pozadie, jednobodový modrý okraj a vsadenie na 10px.

Všimni si, že nastavenie okraja nastaví hodnoty symetricky, to znamená, že blok **stranka** bude v okne prehliadača vždy vycentrovaný. A nech sa stane čokoľvek, jeho okraje budú vždy 20% zo šírky okna.

```
div#hlavicka {  
    height: 5em;  
    background-color: lightblue;  
    padding: 1em;  
}
```

Toto bude hlavička stránky, bude sa zobrazovať vždy navrchu, na všetkých stránkach bude rovnako graficky spracovaná – podľa toho bude návštevník vedieť, že sa nachádza na našej stránke. Tu sme nastavili výšku hlavičky na 5em (šírka písmena M v písme, ktoré používa tento blok), pozadie na svetlomodré, vsadenie na 1em. Okraj a rámik nie je nastavený.

```
div#menu {  
    float: left;  
    width: 200px;  
    border-right: 1px solid lightblue;  
}
```

Plávajúci blok. Aby sme mohli umiestniť menu vedľa textu, povieme mu, že má „plávať“. Keď blok pláva, všetko, čo nasleduje v stránke za ním, ho bude „obtekať“. To znamená, že sa to vykreslí vedľa neho, podľa toho, na ktorej strane náš blok plávať. Vykreslí sa to samozrejme len v prípade, že sa to do medzery, ktorá vedľa bloku zostala, zmestí.

Náš blok pláva naľavo (`float: left`) a všetko ostatné (blok **obsah** a blok **pata**) budú plávať vedľa neho.

```
div#obsah {  
    padding-left: 10px;  
}
```

Tento blok bude obsahovať **hlavný text stránky**. Aby nebol text „nalepený“ až na okraj, nastavíme teda aj vsadenie (`padding: 1em`).

Všimni si, že ak do bloku dáme viac textu a menu nie je príliš vysoké, text začne po skončení menu „tiecť“ aj pod ním. To asi nie je veľmi estetické, my sme zvyknutí na to, že menu je v samostatnom stĺpci. Preto bloku nastavíme ešte vlastnosť `margin`:

```
div#obsah {  
    margin-left: 200px;  
    padding-left: 10px;  
}
```

Vďaka širokému, 200px okraju nám pod menu zostane biele miesto až potiaľ, kým neskončí hlavný obsah stránky. Je to akoby sme umiestnili menu do okraja druhého bloku.

```
div#pata {  
    background-color: lightblue;  
}
```

Päta. Tento blok bude mať opäť bledomodré pozadie. Hlavička sa kreslí na konci stránky. Keď bude menu príliš dlhé a hlavný text krátky, môže sa stať, že hlavička sa nám namiesto naspodku stránky vykreslí vedľa menu. Aby sme predišli tejto chybičke, povieme päte, že sa má vykresliť až vtedy, keď bude mať po oboch stranách „prázdno“, teda žiadny blok:

```
div#pata {  
    background-color: lightblue;  
    clear: both;  
}
```

Vlastnosť **clear** pripúšťa okrem hodnoty **both** aj hodnoty **left** a **right**.

A o tom, ako nastaviť hlavičku, a päť, ako vyrobiť pekné menu, povieme si podrobnejšie v nasledujúcej lekcii.

Úloha 1 (3b): Sformátujte svoju stránku do takéhoto stĺpcového výzoru.

Úloha 2 (2b): Pridajte do stránky tretí stĺpec (vpravo), ktorý bude sformátovaný rovnako ako stĺpec s menu, ale na pravej strane obsahu.

12. lekcia: Vnútro blokov, hlavička menu a päta

Externé štýly v súbore

CSS formát menu – display: inline a block

Previazanie viacerých stránok medzi sebou